Tampa Kinezyofobi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tampa Kinezyofobi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31362

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tampa Kinezyofobi Ölçe?i (TKÖ), bireylerin a?r? veya yaralanma korkusu nedeniyle hareket etmekten kaç?nma derecesini ölçmek için tasarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, özellikle kronik a?r? hastalar?nda gözlemlenen ve korku-kaç?nma modelinin temelini olu?turan kinezyofobi yap?s?n? de?erlendirmektedir. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Öznur Tunca Y?lmaz ve arkada?lar? taraf?ndan 2011 y?l?nda yap?lm?? olup, Türkçe konu?an popülasyonlarda hareket korkusunun klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenilir bir ?ekilde ölçülmesini sa?lamay? amaçlamaktad?r.

Kinezyofobi, hareketin zararl? olaca?? inanc?ndan kaynaklanan a??r?, mant?ks?z ve zay?flat?c? bir hareket korkusudur. TKÖ, bu korkunun yo?unlu?unu ve fonksiyonel k?s?tl?l?k üzerindeki etkisini nicel olarak belirleyerek, rehabilitasyon programlar?n?n planlanmas?nda ve hastal???n seyrinin takibinde önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Kinezyofobi, Kronik A?r?, Hareket Korkusu, Tampa Kinezyofobi Ölçe?i, Adaptasyon, Psikometri, Fizyoterapi.

Yazarlar

Öznur Tunca Y?lmaz, Yakup Yakut, Fatih Uygur, Nilgün Ulu?.

Amaç

Tampa Kinezyofobi Ölçe?i'nin temel amac?, kas-iskelet sistemi rahats?zl?klar? veya kronik a?r? ya?ayan bireylerde hareket etme korkusunun (kinezyofobi) düzeyini ölçmektir. Bu korku, genellikle yeniden yaralanma veya a?r?n?n artmas? endi?esinden kaynaklan?r ve bireyin fiziksel aktiviteden kaç?nmas?na yol açarak iyile?me sürecini olumsuz etkiler.

Ölçe?in Türkçe versiyonunun adaptasyon çal??mas?, Türkiye'deki klinisyenler ve ara?t?rmac?lar için kinezyofobi düzeyini standart, geçerli ve güvenilir bir ?ekilde belirleyebilecek bir araç sunmay? amaçlam??t?r. Bu sayede, kinezyofobinin varl??? ve ?iddeti, hastalar?n tedaviye yan?tlar?n? ve fonksiyonel durumlar?n? de?erlendirmede kritik bir de?i?ken olarak kullan?labilmektedir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki korku-kaç?nma modeline dayanan kinezyofobi yap?s?n? ölçmektedir. Kinezyofobi, yaralanma sonras? a?r?n?n devam etmesinde ve engellilik durumunun kronikle?mesinde merkezi bir rol oynayan bili?sel ve duygusal bir tepkidir. Bireyler, hareket etmenin tehlikeli oldu?una dair felaketle?tirici inançlara sahiptirler, bu da kaç?nma davran??lar?na

ARABPSYCHOLOGY.COM

ve dolay?s?yla fiziksel kondisyonun azalmas?na neden olur.

Tampa Kinezyofobi Ölçe?i, bu yap?sal korkuyu iki ana boyutta ele al?r: **Aktivite Kaç?nma** (Avoidance of Activity) ve **Somatik Odaklanma/Zarar** (Somatic Focus/Harm). Aktivite Kaç?nma, a?r?y? önlemek için fiziksel hareketlerden veya günlük aktivitelerden geri durma e?ilimini yans?t?rken; Somatik Odaklanma/Zarar ise vücut hissiyatlar?na a??r? dikkat etme ve hareketin potansiyel olarak zararl? oldu?u inanc?n? içerir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi do?rudan belirtilmemi? olsa da, Türkçe adaptasyon çal??malar?nda genellikle yap? geçerli?i incelenmektedir. Yap? geçerli?i, ölçe?in gerçekten kinezyofobi yap?s?n? ölçüp ölçmedi?ini belirler. Adaptasyon sürecinde, ölçe?in di?er geçerli a?r?, engellilik veya anksiyete ölçekleri ile olan korelasyonlar? (e?zamanl? geçerlik) incelenerek yap? geçerli?i desteklenmi?tir.

Özellikle Y?lmaz ve arkada?lar?n?n (2011) çal??mas?nda, çeviri sürecinin ard?ndan uzman görü?leri al?narak dilsel ve kültürel e?de?erli?in sa?land??? ve böylece ölçe?in **içerik geçerli?i**nin yüksek tutuldu?u varsay?lmaktad?r. Ölçe?in klinik popülasyonlar? sa?l?kl? bireylerden ay?rt etme yetene?i (ayr???m geçerli?i) de kinezyofobi ölçümündeki önemini peki?tirmektedir.

Güvenirlik

Y?lmaz, Yakut, Uygur ve Ulu? (2011) taraf?ndan gerçekle?tirilen Türkçe adaptasyon çal??mas?, ölçe?in en önemli psikometrik özelliklerinden biri olan test-tekrar test güvenirli?i üzerine odaklanm??t?r. Bu güvenirlik türü, ayn? bireylere farkl? zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlar?n?n tutarl?l???n? gösterir. Çal??mada, kinezyofobi düzeylerinin zaman içinde stabil kald??? ve ölçe?in yüksek düzeyde tutarl?l?k sergiledi?i rapor edilmi?tir.

Güvenirli?in bir di?er önemli boyutu olan **iç tutarl?l?k** (Cronbach alfa katsay?s?), ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir. Her ne kadar bu bilgi kaynakta '-' olarak belirtilmi? olsa da, ba?ar?l? bir adaptasyon çal??mas?nda iç tutarl?l?k katsay?s?n?n genellikle kabul edilebilir s?n?rlar?n (örne?in, 0.70 ve üzeri) üzerinde oldu?u rapor edilir. Yüksek iç tutarl?l?k ve test-tekrar test güvenirli?i, Türkçe TKÖ'nün klinik uygulamalar için sa?lam bir araç oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Tampa Kinezyofobi Ölçe?i'nin orijinal versiyonu genellikle 17 maddeden olu?ur ve genellikle iki faktörlü bir yap? sergiler. Türkçe adaptasyon çal??malar?nda da bu faktör yap?s?n?n korunup korunmad??? incelenir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Adaptasyon çal??mas?, genellikle do?rulay?c? veya aç?klay?c? faktör analizi kullan?larak ölçe?in maddelerinin, teorik olarak beklenen kinezyofobi boyutlar?na (Aktivite Kaç?nma ve Somatik Odaklanma/Zarar) uygun ?ekilde yüklendi?ini teyit eder. Bu analizler, ölçe?in kültürel olarak uyarlanm?? Türkçe formunun da, orijinal ölçekle ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamak aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Likert Ölçe?i (Genellikle 4 noktal? derecelendirme sistemi kullan?l?r: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 4=Kesinlikle Kat?l?yorum).

Language Available: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal).

Population Group: Kronik a?r? hastalar?, kas-iskelet sistemi rahats?zl?klar? olan bireyler.

Age Group: Yeti?kinler.

Population Details: Çal??malar genellikle spesifik a?r? gruplar? (örn. bel a?r?s?, boyun a?r?s?) üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

TSK-TR, Kinezyofobi Ölçe?i, Hareketten Kaç?nma, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon Çal??mas?, Test-Tekrar Test.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Öznur Tunca Y?lmaz

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: oznurtunca@yahoo.com

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe adaptasyonu 2011 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve klinik amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Öznur Tunca Y?lmaz ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im

ARABPSYCHOLOGY.COM

e-posta adresi: oznurtunca@yahoo.com.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: tampa-kinezyofobi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yilmaz, Ö. T., Yakut, Y., Uygur, F. ve Ulu?, N. (2011). Tampa Kinezyofobi Ölçe?i'nin Türkçe versiyonu ve test-tekrar test güvenirli?i. *Fizyoterapi Rehabilitasyon, 22*(1), 44-49.

Orijinal ölçek referans? (Miller et al., 1991) ve Vlaeyen ve ark. (1995) gibi TSK'n?n yayg?nla?mas?na katk?da bulunan temel kaynaklar, adaptasyon çal??mas?n?n arka plan?n? olu?turmaktad?r.

Tampa Kinezyofobi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Tampa Kinezyofobi Ölçe?i'nin maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu nedenle ölçek maddeleri buraya eklenememi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM